

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คณะภคินีเซนต์ปอลเดอซาร์ต เป็นคณะนักบวชหญิงมิชชันนารีนิกายโรมันคาทอลิก มีต้นกำเนิดที่ตำบลซาร์ตประเทศฝรั่งเศส เมื่อปี พ.ศ. 2239¹ ราว 3 ศตวรรษมาแล้วที่นักบวชหญิงคณะนี้ได้ทำงานในด้านการศึกษา และการรักษาพยาบาลผู้เจ็บป่วย ในยุคแรกเริ่มของคณะที่ซาร์ต ประกอบด้วยหญิงสาวเพียง 4 คน มารวมตัวกันอุทิศตนสำหรับคนยากจน เอาใจใส่ผู้ยากไร้รักษาคนเจ็บและอบรมสั่งสอนเด็ก ๆ ยากจนของตำบลซาร์ต เพื่อให้มีความรู้ อ่านออกเขียนได้และฝึกหัดอาชีพให้เด็กเหล่านั้นสามารถทำมาหาเลี้ยงชีพได้ เนื่องจากในปลายศตวรรษที่ 17 นั้น บริเวณตำบลซาร์ตนี้กลายเป็นสมรภูมิที่มีการต่อสู้และการปล้นอยู่เสมอเป็นเหตุให้ชาวขนาดกอยู่ในสภาพยากไร้และทนทุกข์เวทนา ในสถานการณ์เช่นนี้คนจนจะไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาเลย² จากแรงผลักดันของสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของฝรั่งเศสในยุคนั้น ได้จุดประกายไฟให้กับหญิงสาวในตำบลซาร์ต 4 คน ผู้มีความกล้าหาญและเสียสละที่จะอุทิศตนในการรับใช้ผู้ตกทุกข์ได้ยากอันเป็นต้นกำเนิดของภคินีเซนต์ปอลเดอซาร์ต³ ที่ซาร์ตได้มีผู้สนใจและสมัครเข้ามาเป็นสมาชิกของ

¹ จิตตารมณการศึกษาของโรงเรียนในเครือภคินีเซนต์ปอลเดอซาร์ต, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อัสสัมชัญ, 2534); หน้า 1

² 60 ปี โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์, (กรุงเทพมหานคร : หอรัตนชัยการพิมพ์, 2529).

³ จันทรเพ็ญ ชีรานนท์, “การศึกษาความคิดเห็นเชิงประเมินของศิษย์เก่าเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษาของโรงเรียนในเครือเซนต์ปอลเดอซาร์ต.” (วิทยานิพนธ์ปริญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.) หน้า 16.

คณะเพิ่มขึ้น ด้วยเจตนารมณ์เดียวกันในการอุทิศตนเพื่อผู้อื่นคณะได้ขยายตัว และแพร่หลายไปในจังหวัดสำคัญ ๆ เพื่อดำเนินงานรักษาคณเจีบ เอาใจใส่คนจน และให้การศึกษแก่เด็ก ๆ

พ.ศ. 2270 คณะได้ส่งภคินีจำนวน 4 รูป ออกไปทำงานนอกประเทศ ฝรั่งเศสเป็นครั้งแรกที่กือานา⁴ เพื่อไปช่วยเหลือนคนยากไร้ คนที่ถูกคุมขัง ให้การศึกษาแก่เด็ก ๆ นับเป็นการสานต่อเจตนารมณ์แห่งการเสียสละชีวิตตนเองเพื่อผู้อื่นในทุกดินแดนของโลกที่ต้องการความช่วยเหลือจากภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ตร ซึ่งตลอดระยะเวลาอันยาวนาน คณะยังซื่อสัตย์ต่อจิตตารมณ์ดั้งเดิมเสมอ ปัจจุบันศูนย์กลางของคณะอยู่ที่กรุงโรม ประเทศอิตาลี แต่ชาร์ตรก็ยังถือว่าเป็นบ้านแม่ของคณะ ภคินีปฏิบัติงานอยู่ในหลายประเทศคือ ฝรั่งเศส อิตาลี อันติเลส เกาหลี ฮองกง ญี่ปุ่น มาดากัสการ์ ฟิลิปปินส์ อังกฤษ ไอร์แลนด์ คาเมรูน อัฟริกากลาง สหรัฐอเมริกา (มิชิแกน) สวิตเซอร์แลนด์ บราซิล อิสราเอล เปรู อินโดนีเซีย ออสเตรเลีย ไทย และหมู่เกาะอันติเลส

พ.ศ. 2441 ภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ตรได้รับเชิญจากพระคุณเจ้าหลุยส์ เวย์ ประมุขของมิสซังโรมันคาทอลิกแห่งกรุงสยาม ให้เข้ามาทำงานในประเทศไทยโดยเริ่มต้นปฏิบัติงานที่โรงพยาบาลเซนต์หลุยส์⁵ ซึ่งถือเป็นบ้านแรกของคณะภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ตรในประเทศไทย

พ.ศ. 2448 คณะได้เริ่มทำงานด้านการศึกษาโดยเปิดโรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์กรุงเทพมหานคร ซึ่งถือเป็นโรงเรียนแห่งแรกของคณะในประเทศไทย

พ.ศ. 2449 เปิดโรงเรียนช่างตากรู้สคอนแวนต์ กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2450 เปิดโรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนแวนต์ กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2468 เปิดโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์

กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2490 คุแลโรงเรียนเซนต์แอนโทนี จังหวัดฉะเชิงเทรา

⁴ หลุยส์ ดาวิด, ประวัติต้นกำเนิดของคณะภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ตร. (ม.ป.ท., ม.ป.ป.), หน้า 363.

⁵ อัสติพรราชเซนต์โยเซฟคอนแวนต์ 1907 - 1987. (กรุงเทพมหานคร : พลพันธ์การพิมพ์, 2530).

⁶ จตุราลีติสมโภช โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์. (กรุงเทพมหานคร : วีระการพิมพ์, 2532). หน้า 28.

- พ.ศ. 2498 คู่มือโรงเรียนมารดานฤมล จังหวัดฉะเชิงเทรา
- พ.ศ. 2499 เปิดโรงเรียนวันทามารีย์ จังหวัดนครสวรรค์
คู่มือโรงเรียนมารีวิทยา จังหวัดนครราชสีมา
- พ.ศ. 2506 เปิดโรงเรียนเซนต์ปอลคอนแวนต์ จังหวัดชลบุรี
เปิดโรงเรียนเซนต์โยเซฟระยอง จังหวัดระยอง
- พ.ศ. 2511 เปิดโรงเรียนเซนต์โยเซฟบางนา จังหวัดสมุทรปราการ
- พ.ศ. 2513 คู่มือโรงเรียนพระแม่สกลสงเคราะห์ จังหวัดนนทบุรี
- พ.ศ. 2515 คู่มือโรงเรียนภัทรวิทยา จังหวัดตาก
- พ.ศ. 2518 คู่มือโรงเรียนเซนต์หลุยส์ศึกษา กรุงเทพมหานคร
- พ.ศ. 2518 เปิดโรงเรียนศรีเพชรบูรณ์วิทยา จังหวัดเพชรบูรณ์
- พ.ศ. 2520 เปิดโรงเรียนเซนต์โยเซฟทิพวัล จังหวัดสมุทรปราการ
คู่มือโรงเรียนช่างดาครู้สึกษา กรุงเทพมหานคร
- พ.ศ. 2521 คู่มือโรงเรียนรุ่งอรุณวิทยา จังหวัดนครราชสีมา
- พ.ศ. 2522 เปิดโรงเรียนเซนต์โยเซฟเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- พ.ศ. 2525 คู่มือโรงเรียนอนุบาลนิจจานุเคราะห์ จังหวัดอุดรธานี
- พ.ศ. 2526 เปิดโรงเรียนเซนต์ปอลหนองคาย จังหวัดหนองคาย
คู่มือโรงเรียนโยนออฟอาร์คพาณิชยการ กรุงเทพมหานคร
- พ.ศ. 2528 คู่มือโรงเรียนพระมารดานิจจานุเคราะห์ กรุงเทพมหานคร
- พ.ศ. 2530 คู่มือโรงเรียนวิริยพาณิชย์ กรุงเทพมหานคร
- พ.ศ. 2531 รับโอนกรรมสิทธิ์โรงเรียนโรซารีโอ จังหวัดหนองคาย
- พ.ศ. 2532 เปิดโรงเรียนเซนต์โยเซฟ จังหวัดเพชรบุรี
คู่มือโรงเรียนศีลวิ จังหวัดเชียงใหม่
- พ.ศ. 2533 คู่มือโรงเรียนสันติวิทยา จังหวัดเชียงราย
คู่มือโรงเรียนดรุณาทัย จังหวัดตรัง
- พ.ศ. 2534 คู่มือโรงเรียนวิริยาลัย กรุงเทพมหานคร
- พ.ศ. 2537 รับโอนกรรมสิทธิ์โรงเรียนเซนต์ยอแซฟท่าแร่
จังหวัดสกลนคร

จากประวัติการทำงานของคุณในประเทศไทยในช่วงเวลา 96 ปี คณะได้
รับใช้สังคมไทย โดยการให้บริการทางด้านการศึกษาแก่นักเรียนทั้งในกรุงเทพฯ และ
ต่างจังหวัดรวม 31 โรงเรียน ทุกโรงเรียนของคุณในประเทศไทยมีปรัชญาการศึกษา
วัตถุประสงค์ และนโยบายทางการศึกษาร่วมกัน

ปรัชญาการศึกษาของคณะเซนต์ปอลเดอชาร์ตร

การศึกษาของโรงเรียนในเครือเซนต์ปอลเดอชาร์ตร คือการให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าถึงสัจธรรมอันสูงส่งแห่งความเป็นมนุษย์ ด้วยการดำเนินชีวิตอย่างมีระเบียบวินัย สุภาพเรียบง่าย และเปี่ยมด้วยเมตตาธรรม มีเจตนารมณ์แน่วแน่ที่จะศึกษาศาสตร์และศิลป์แขนงต่าง ๆ ประกอบหน้าที่การงานซึ่งตนเองรับผิดชอบอย่างเต็มความสามารถ ทั้งเรียนรู้ที่จะรักษาสุขภาพพลานามัยของตน เพื่อให้ร่างกายและจิตใจอยู่ในสภาวะที่จะประพฤติและปฏิบัติภารกิจให้ลุล่วงไปด้วยดี⁷

วัตถุประสงค์ทางการศึกษาของคณะเซนต์ปอลเดอชาร์ตร

1. เพื่อสร้างนักเรียนให้เป็นคนศรัทธาในศาสนา และยึดมั่นในหลักธรรม มีจิตตารมณ์แห่งพระวรสาร เพียบพร้อมไปด้วยคุณธรรมและจริยธรรม มีค่านิยมที่ถูกต้อง มีความเข้าใจและซาบซึ้งในคุณค่าของวัฒนธรรม
2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักดำเนินชีวิตในโลกแห่งความจริงยอมรับตนเองและยอมรับผู้อื่น ดำรงชีวิตอย่างเรียบง่าย มีวินัย
3. เพื่อสร้างนักเรียนให้เป็นคนมุ่งมั่นที่จะประกอบสัมมาอาชีพ รักการทำงาน ขยันขันแข็ง รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ
4. เพื่อสร้างนักเรียนให้มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม รู้จักการแบ่งปันให้ผู้อื่นด้วยความรักและความเสียสละ
5. เพื่อสร้างนักเรียนให้มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ ประยุกต์ ริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเพิ่มพูนทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนและดำรงชีวิตในอนาคต
6. เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนเป็นผู้มีพลานามัยที่สมบูรณ์⁸

⁷ จิตตารมณ์การศึกษาของโรงเรียนในเครือภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ตร, หน้า 13.

⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 14.

นโยบายทางการศึกษาของคณะเซนต์ปอลเดอชาร์ตร

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ โรงเรียนมีนโยบายที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาของเซนต์ปอลเดอชาร์ตร ต้องเป็นการศึกษาเพื่อชีวิต โดยเน้นให้ผู้เรียนศรัทธาในศาสนา มีคุณธรรม จริยธรรม และสามารถคิดแก้ไขปัญหาด้วยสันติวิธี มีสติ เหตุผล และความสุ่มรอบคอบ รักและซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม และมรดกของชาติ

2. การศึกษาเน้น ให้นักเรียนรู้จักตัวของตัวเอง รู้จักเข้าใจผู้อื่น และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีวินัย มีความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความเห็นอกเห็นใจและพยายามช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา เศรษฐกิจ และสังคม และพร้อมที่จะร่วมมือในกิจกรรมทั้งทางด้านการศึกษาและด้านอื่น ๆ อันจะอำนวยประโยชน์แก่ปวงชน

3. การศึกษาต้องเป็นการศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตและในการประกอบอาชีพ สามารถพึ่งตนเอง และดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข เป็นพลเมืองดีภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เป็นผู้มีความมธยัสถ์ ขยันหมั่นเพียร อดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มุ่งมั่นที่จะประกอบอาชีพสุจริต

4. การศึกษามุ่งให้ผู้เรียนมีความรักและความกตัญญูต่อสถาบันของตน สามารถฝึกกำลังรับผิดชอบร่วมกับผู้อื่น รู้จักปรับตัว เรียนรู้ที่จะเป็นผู้ให้และผู้เสียสละ เพื่อความเจริญของส่วนรวม

5. การศึกษาเน้นการฝึกสังเกต พิจารณา ใฝ่หาความรู้ และค้นคว้าหาเหตุผล ส่งเสริมด้านจินตนาการ การเสริมสร้างปัญญาความสามารถและประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ เน้นกระบวนการเรียนรู้แบบวิทยาศาสตร์และการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อการพัฒนาประเทศและการรักษาคุณภาพของสิ่งแวดล้อม

6. การศึกษาต้องช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ถูกต้องเกี่ยวกับโภชนาการ การกีฬา การออกกำลังกาย การพักผ่อน การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มีสุขนิสัยที่ถูกต้อง เพื่อประโยชน์ของส่วนตัวและส่วนรวม

ด้วยปรัชญาการศึกษา และวัตถุประสงค์ที่จะให้นักเรียนที่ได้รับการศึกษาจากโรงเรียนในเครือเซนต์ปอลเดอชาร์ตร ถึงพร้อมซึ่งพุทธิศึกษา จริยศึกษา และ

⁹ จิตตารมณ์การศึกษาของโรงเรียนในเครือภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ตร.

พลศึกษา อันเป็นการศึกษาเพื่อชีวิตที่มีระเบียบวินัย สุขภาพเรียบร้อย และเปี่ยมด้วยเมตตาธรรม อันเป็นเอกลักษณ์ของคณะนี้ ทำให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนในเครือเป็นไปในแนวทางที่ทำให้ผู้เรียนเกิดสัมฤทธิ์ผล

ช่วงเวลา 96 ปี ของการทำงานของภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ตรในประเทศไทย คณะได้ร่วมมือกับรัฐและพระศาสนจักรโรมันคาทอลิกในการจัดการศึกษา โดยให้การอบรมสั่งสอนนักเรียนตามปรัชญาการศึกษาของคณะ คณะตระหนักถึงความรับผิดชอบที่พึงมีต่อสังคมไทยและชาติบ้านเมือง โดยคำนึงถึงความต้องการของท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา คณะดำเนินงานภายใต้ระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนของคณะได้ขยายตัวออกไปอย่างรวดเร็ว ทั้งในกรุงเทพมหานคร เขตปริมณฑล ต่างจังหวัดทั้งใกล้และไกล ผู้ปกครองให้ความนิยมและสนใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนของคณะ จนอาคารสถานที่ที่มีอยู่ไม่เพียงพอที่จะรองรับจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว การจัดการศึกษาในโรงเรียนต่างๆ ของคณะได้รับการรับรองอย่างเป็นทางการจากกระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นโรงเรียนที่ได้รับพระราชทานรางวัลจัดการศึกษาดีเด่น หลายครั้ง อาทิเช่น โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ (พ.ศ.2517) โรงเรียนช่างตากูร์สคอนแวนท์ (พ.ศ.2512, 2522 และ 2527) โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนแวนต์ (พ.ศ.2511, 2513, 2516 และ 2529) โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์ (พ.ศ.2525) โรงเรียนเซนต์โยเซฟบางนา (พ.ศ.2527) โรงเรียนเซนต์ปอลคอนแวนต์ศรีราชา (พ.ศ.2534) โรงเรียนเซนต์ปอลหนองคาย (พ.ศ.2535) และโรงเรียนของคณะยังได้รับการคัดเลือกจากกระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นโรงเรียนนำร่องในการใช้หลักสูตร เช่นโรงเรียนช่างตากูร์สคอนแวนท์ (พ.ศ.2528) โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ (พ.ศ.2530) เป็นต้น นอกจากนี้ คณะยังได้รับความไว้วางใจจากประมุขมิสซังของพระศาสนจักรโรมันคาทอลิกในประเทศไทย ให้ช่วยดูแลรับผิดชอบบริหารงานในโรงเรียนของสังฆมณฑลทั้งในเขตกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัด

สิ่งที่น่าสังเกตอีกประการหนึ่งในการจัดการศึกษาของคณะ คือ โรงเรียนของคณะใช้ปรัชญาและนโยบายหลักร่วมกันในการจัดการศึกษา คณะรับภาระในการอบรมสั่งสอนเยาวชนของชาติเป็นจำนวนมากมาหลายหมื่นคน ด้วยปณิธานที่แน่วแน่ต่อจิตตารมณ์ดั้งเดิมของคณะในการให้การศึกษาแก่เด็ก ๆ จะเห็นได้ว่าในแต่ละปีการศึกษา โรงเรียนของคณะผลิตบุคลากรเป็นจำนวนมากออกสู่สังคมภายนอก บรรดาศิษย์เก่าที่จบจากโรงเรียนของคณะเป็นผู้ที่มีความสามารถและมีประสิทธิภาพสูงในสังคม เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อชาติบ้านเมือง บำเพ็ญตนเป็นพลเมืองดี ประสบความสำเร็จในชีวิตและหน้าที่การงาน มีความผูกพันและภาคภูมิใจในการเป็นศิษย์เก่าของสถาบัน

ในปัจจุบัน ยังมีบุคคลหลายท่านซึ่งถือเป็นบุคคลร่วมสมัย ผู้เป็นรากฐานในการจัดการศึกษาของคณะในสมัยแรกเริ่ม ท่านเหล่านี้เป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญและทรงคุณค่ายิ่งของคณะ ผู้วิจัยมีความสนใจที่ศึกษาและรวบรวมแนวคิดของท่านเกี่ยวกับพัฒนาการของการศึกษาของคณะ เนื่องจากการที่คณะได้พัฒนาถึงจุดนี้ท่านเป็นรากฐานที่แข็งแกร่ง ความบากบั่นพากเพียรของท่านสามารถทำให้ท่านชนะอุปสรรค มรสุมและความยากลำบากต่าง ๆ ในการจัดการศึกษา วิธีการของท่านเป็นแบบอย่างและอุทาหรณ์แก่เราในยุคนี้ แนวคิดของท่านเป็นมรดกอันล้ำค่าทางการศึกษาของคณะ ที่สมาชิกรุ่นหลังควรเอาแบบอย่าง และสมควรแก่การยกย่องเทิดทูน

ในโอกาสครบ 100 ปี ของคณะในประเทศไทย ซึ่งจะมาถึงในปี พ.ศ. 2541 การที่คณะภคินีได้มีบทบาทในการศึกษาของสังคมไทย ควรค่าแก่การบันทึกไว้ในประวัติศาสตร์ การพัฒนาอย่างต่อเนื่องในการจัดการศึกษาของคณะ แสดงให้เห็นถึงจุดยืนของคณะที่ยึดหลักปรัชญา นโยบายและวัตถุประสงค์ทางการศึกษาร่วมกัน มีบุคคลหลายท่าน หลายฝ่าย หลายวงการ สนใจวิธีดำเนินงานของคณะ แต่ยังไม่มีการรวบรวมข้อมูลที่เป็นระบบ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยมีความสนใจจะศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการของการศึกษา ที่จัดโดยคณะภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ตรในประเทศไทย เพื่อค้นพบแนวทางที่จะทำให้การศึกษาของคณะก้าวไปข้างหน้า และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยมีความเชื่อมั่นว่า ผลงานวิจัยนี้สามารถจะใช้เป็นข้อความรู้พื้นฐานเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและวิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์พัฒนาการของการศึกษาที่จัดโดยคณะภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ตรในประเทศไทยระหว่าง พ.ศ. 2441 - พ.ศ. 2537

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ

1. ประวัติการทำงานของคณะภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ตรในประเทศไทยในยุคแรกเริ่ม พ.ศ. 2441 - 2447
2. การศึกษาที่จัดโดยคณะภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ตรในประเทศไทยสมัยแรกเริ่มระหว่าง พ.ศ. 2448 - 2475

3. พัฒนาการของการศึกษาที่จัดโดยคณะภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ต
ในช่วงหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2476 - 2520

4. พัฒนาการของการศึกษาที่จัดโดยคณะภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ตใน
ช่วงหลังการปฏิรูปการศึกษาของรัฐ พ.ศ. 2521 - 2537

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

พัฒนาการของการศึกษา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการจัดการ
ศึกษาของคณะภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ตในเรื่องการก่อตั้งโรงเรียน ปรัชญาการ
ศึกษา วัตถุประสงค์ นโยบาย หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผล
ผู้บริหาร ครู นักเรียน ศิษย์เก่า ฯลฯ สมาคมศิษย์ สมาคมผู้ปกครองและครู

คณะภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ต หมายถึง คณะนักบวชหญิงที่มีต้นกำเนิด
มาจากเมืองชาร์ตในประเทศฝรั่งเศส

คณะ หมายถึง คณะภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ต

โรงเรียนของคณะ หมายถึง โรงเรียนที่เป็นกรรมสิทธิ์ของคณะ ได้แก่

1 อัสสัมชัญคอนแวนต์	กรุงเทพมหานคร
2 ขางตากรุัสคอนแวนท์	กรุงเทพมหานคร
3 เซนต์โยเซฟคอนแวนต์	กรุงเทพมหานคร
4 เซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์	กรุงเทพมหานคร
5 วันทามารีย์	จังหวัดนครสวรรค์
6 เซนต์ปอลคอนแวนต์	จังหวัดชลบุรี
7 เซนต์โยเซฟระยอง	จังหวัดระยอง
8 เซนต์โยเซฟบางนา	จังหวัดสมุทรปราการ
9 ศรีเพชรบูรณ์วิทยา	จังหวัดเพชรบูรณ์
10 เซนต์โยเซฟทิพวัล	จังหวัดสมุทรปราการ
11 เซนต์โยเซฟเกาะสมุย	จังหวัดสุราษฎร์ธานี
12 เซนต์ปอลหนองคาย	จังหวัดหนองคาย
13 เซนต์โยเซฟเพชรบุรี	จังหวัดเพชรบุรี

โรงเรียนของสังฆมณฑล หมายถึง โรงเรียนที่มีได้เป็นกรรมสิทธิ์ของคณะ
แต่สังฆมณฑลมอบหมายให้คณะรับผิดชอบ ได้แก่

1 เซนต์แอนโทนี่	จังหวัดฉะเชิงเทรา
2 มารดานฤมล	จังหวัดฉะเชิงเทรา

3	มารีย์วิทยา	จังหวัดนครราชสีมา
4	พระแม่สกลสงเคราะห์	กรุงเทพมหานคร
5	ภัทรวิทยา	จังหวัดตาก
6	อนุบาลพระมารดาปัจฉิมสงเคราะห์	จังหวัดหนองคาย
7	เซนต์หลุยส์ศึกษา	กรุงเทพมหานคร
8	ซางตาครู้สศึกษา	กรุงเทพมหานคร
9	รุ่งอรุณวิทยา	จังหวัดนครราชสีมา
10	โยนออฟอาร์คพาณิชยการ	กรุงเทพมหานคร
11	พระมารดาปัจฉิมสงเคราะห์	กรุงเทพมหานคร
12	วิริยพาณิชย	กรุงเทพมหานคร
13	โรซารีโอวิทยา	จังหวัดหนองคาย
14	ศีลรวี	จังหวัดเชียงใหม่
15	สันติวิทยา	จังหวัดเชียงราย
16	ครุโณทัย	จังหวัดตรัง
17	วิริยาลัย	กรุงเทพมหานคร
18	เซนต์ยอแซฟ ท่าแร่	จังหวัดสกลนคร

มิชชันนารี หมายถึง ผู้ที่อุทิศชีวิต จากบ้านเกิดของตนเพื่อไปเผยแผ่ศาสนาในต่างแดน ในคริสตศาสนานิกายโรมันคาทอลิกอาจเรียกว่า ธรรมทูต พระศาสนจักรโรมันคาทอลิก หมายถึง กลุ่มคริสตชนที่ขึ้นต่อสมเด็จพระสันตปาปา

เขตมิสซัง หมายถึง เขตการปกครองของพระศาสนจักรโรมันคาทอลิก การก่อตั้งโรงเรียน หมายถึง การจัดตั้งโรงเรียนใหม่ของคณะภคินี เซนต์ปอลเดอชาร์ตหรือการเข้ารับผิดชอบไปดูแล และการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนของสังฆมณฑลที่คณะได้รับมอบหมาย

ปรัชญาการศึกษา หมายถึง ความคิด ความเชื่อและหลักการของคณะที่มีต่อการจัดการศึกษาทั้งในด้านวัตถุประสงค์ นโยบาย หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผล

วัตถุประสงค์ หมายถึง เป้าหมายและความมุ่งหมายในการดำเนินการทำงานด้านการศึกษาที่คณะจัด เพื่อให้บรรลุถึงปรัชญาการศึกษาตามที่กำหนดไว้

นโยบาย หมายถึง หลักและวิธีปฏิบัติซึ่งถือเป็นแนวดำเนินงานในการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม มีวินัยและมีระเบียบ

หลักสูตร หมายถึง รายวิชาของคณะที่กำหนดให้นักเรียนได้ศึกษา
การเรียนการสอน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียน
บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

การประเมินผล หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนที่
ประเมินผลตามวัตถุประสงค์ของคณะภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ต

ผู้บริหาร หมายถึง อธิการิณี และครูใหญ่ที่ทำหน้าที่บริหารงานในโรงเรียน
ที่จัดการเรียนการสอนโดยคณะภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ต

ครู หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่สอนในโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอน โดย
คณะภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ต

นักเรียน หมายถึง ผู้ที่สมัครเข้าเรียนในโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอน
โดยคณะภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ต

ผู้สำเร็จการศึกษา หมายถึง ผู้ที่จบการศึกษาจากโรงเรียนที่จัดการเรียน
การสอนโดยคณะภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ต

สมาคมศิษย์ หมายถึง ผู้สำเร็จการศึกษาและเป็นศิษย์เก่าของโรงเรียน
ในเครือร่วมกันจัดตั้งสมาคม โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศิษย์
ร่วมสถาบันเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อปรึกษาหาแนวทางในการทะนุบำรุงและพัฒนาโรงเรียน
ตลอดจนให้ความร่วมมือในการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและชุมชน

สมาคมผู้ปกครองและครู หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนและครูในโรงเรียน
ร่วมกันจัดตั้งสมาคม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและ
ครู ในการอบรมสั่งสอนนักเรียน และร่วมมือกันในการวางแผนงาน เพื่อพัฒนาการ
จัดการศึกษาของโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้า เก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยวิธีการวิจัยค้นคว้า
ทางประวัติศาสตร์ (Historical Approach) ซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลที่ได้
จากเอกสาร และจากคำบอกเล่าของบุคคลร่วมสมัย

1.1 ข้อมูลที่ได้จากเอกสาร คือ ข้อมูลจากเอกสารชั้นต้น (Primary
Sources) และเอกสารชั้นรอง (Secondary Sources)

แหล่งทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลได้แก่ หอสมุดแห่งชาติ หอจดหมายเหตุ
แห่งชาติ ห้องสมุดของคณะเซนต์ปอลเดอชาร์ต ห้องสมุดของโรงเรียนต่าง ๆ ใน
คณะ ศูนย์เอกสารของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร หอสมุดกลางของ
มหาวิทยาลัยต่าง ๆ

1.2 ข้อมูลจากการบอกเล่า (Oral History) ของบุคคลร่วมสมัย อันได้แก่

- 1.2.1 แมร์มีเรียม นิภา กิจเจริญ
อธิการบดีเจ้าคณะแขวงคณะภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ต
- 1.2.2 แมร์หลุยส์ รจิต กิจเจริญ
อดีตอธิการบดีเจ้าคณะแขวงคณะภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ต
- 1.2.3 เซอร์วาเลนติน มุกดา มุ่งหมาย
ผู้รับผิดชอบฝ่ายการศึกษาของคณะเซนต์ปอลเดอชาร์ต
- 1.2.4 เซอร์โซฟี รุจี ชุถาวร
ผู้รับใบอนุญาต โรงเรียนเซนต์คาทาลีนคอนแวนต์
- 1.2.5 เซอร์มอนิก วิรัช ลิ้มวิบูลย์
ผู้รับใบอนุญาต โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์
- 1.2.6 เซอร์คลาริส สว่าง ศิวะจิตต์
ผู้รับใบอนุญาต โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนแวนต์
- 1.2.7 เซอร์เซนต์เอเตียน เลกรี
อดีตอธิการบดี โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์
- 1.2.8 เซอร์เออเยนี สุรีย์ สุคารา
อดีตอธิการบดี โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์
- 1.2.9 เซอร์เวโรนิก มัธนา กลิ่นไกร
อดีตอธิการบดีและผู้จัดการโรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์
- 1.2.10 เซอร์อองฟองซ์ สะอาด วรศิลป์
อาจารย์ใหญ่ โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์
- 1.2.11 อาจารย์ประคิน ชุมสาย ณ อยุธยา
ศิษย์เก่า โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนแวนต์
- 1.2.12 คุณหญิงช่วงเกษตร ศิลปการ
ศิษย์เก่า โรงเรียนเซนต์คาทาลีนคอนแวนต์
- 1.2.13 อาจารย์สมใจ ชมไพศาล
ศิษย์เก่า โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์
- 1.2.14 ซิสเตอร์ฟรังซิส ชูจิตต์ ผลสุวรรณ
ศิษย์เก่า โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์

และคณะภคินี ตลอดจนคณะครู ศิษย์เก่า และผู้ปกครองของโรงเรียนในเครือคณะภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ต

2. ทำการคัดเลือกและวิเคราะห์ข้อมูล โดยการรวบรวมหลักฐานข้อมูลที่ได้จากเอกสาร และการสัมภาษณ์บุคคลร่วมสมัยมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์และความน่าเชื่อถือ

3. ทำการสังเคราะห์ข้อมูลที่วิเคราะห์ เกี่ยวกับพัฒนาการของการศึกษาที่จัดโดยคณะภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ตร โดยคำนึงถึงบทบาทของคณะในด้านการศึกษา วิเคราะห์ถึงบริบทต่าง ๆ ทางการศึกษาไทยที่มีต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาของคณะ คือ บริบททางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง วัฒนธรรม และจริยธรรมทางด้านศาสนา มาประกอบการพิจารณา

4. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์และตีความ นำมาเรียบเรียงนำเสนอรายงานเป็นแบบพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Analysis Description) ซึ่งแยกบท โดยคำนึงถึงช่วงเวลาตามความเหมาะสมของเนื้อเรื่อง คือ

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

บทที่ 2 ประวัติการทำงานของคณะภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ตรในประเทศไทย ในยุคแรกเริ่ม พ.ศ. 2441 - 2447

การเข้ามาของคณะมิชชันนารีนิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย

ประวัติต้นกำเนิดของคณะภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ตร

การขยายงานของคณะภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ตร

การเข้ามาของคณะภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ตรในประเทศไทย

งานหลักของคณะภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ตรในประเทศไทยในยุคแรกเริ่ม

ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานในยุคแรกเริ่ม

บทที่ 3 การศึกษาที่จัดโดยคณะภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ตรในประเทศไทย สมัยแรกเริ่มระหว่าง พ.ศ. 2448 - 2475

กำเนิดโรงเรียนของคณะภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ตรในประเทศไทย

โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ พ.ศ. 2448

โรงเรียนช่างตาคูร์สคอนแวนท์ พ.ศ. 2449

โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนแวนต์ พ.ศ. 2450

โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์ พ.ศ. 2468

ปรัชญาการศึกษา
 วัตถุประสงค์ นโยบาย
 หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผล
 ผู้บริหาร ครู นักเรียน
 ผู้สำเร็จการศึกษา ศิษย์เก่า
 สมาคมศิษย์ สมาคมผู้ปกครองและครู
 ปัญหา อุปสรรค
 บริบททางการศึกษาที่มีผลต่อการจัดการศึกษาของคณะภคินี

เซนต์ปอลเดอชาร์ต

บทที่ 4 พัฒนาการของการศึกษาที่จัดโดยคณะภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ต
 ในช่วงหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2476 - 2520

การก่อตั้งโรงเรียน
 ปรัชญาการศึกษา
 วัตถุประสงค์ นโยบาย
 หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผล
 ผู้บริหาร ครู นักเรียน
 ผู้สำเร็จการศึกษา ศิษย์เก่า
 สมาคมศิษย์ สมาคมผู้ปกครองและครู
 ปัญหา อุปสรรค
 บริบททางการศึกษาที่มีผลต่อการจัดการศึกษาของคณะภคินี

เซนต์ปอลเดอชาร์ต

บทที่ 5 พัฒนาการของการศึกษาที่จัดโดยคณะภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ต
 ในช่วงหลังการปฏิรูปการศึกษาของรัฐ พ.ศ. 2521 - 2537

การก่อตั้งโรงเรียน
 ปรัชญาการศึกษา
 วัตถุประสงค์ นโยบาย
 หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผล
 ผู้บริหาร ครู นักเรียน
 ผู้สำเร็จการศึกษา ศิษย์เก่า
 สมาคมศิษย์ สมาคมผู้ปกครองและครู
 ปัญหา อุปสรรค
 บริบททางการศึกษาที่มีผลต่อการจัดการศึกษาของคณะภคินี

เซนต์ปอลเดอชาร์ต

บทที่ 6 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของการศึกษาที่จัดโดยคณะภคินีเซนต์ปอลเดอชาร์ตในประเทศไทย ระหว่าง พ.ศ. 2441 - พ.ศ. 2537
2. เป็นการรวบรวมหลักฐาน หรือเอกสารอ้างอิง เพื่อการศึกษา ค้นคว้าวิจัยต่อไป